

Տ. ԵԶՆԻԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ԱՆԱՌԱԿԻ ԿԻՐԱԿԻՆՆ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(7 մարտի 2004 թ.)

«Յանուն Հոր և Որդոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Միրելի հավաքացյալ ժողովուրդ.

Այսօր լրացավ Զատասնօրյա Մեծ պահքի երկրորդ շաբաթը: Մեր Եկեղեցու հայրերը Մեծ պահքի յուրաքանչյուր կիրակիին Կովել են հապուկ իմաստ և այդ կիրակիներին Ս. Գրքի ընթերցումների միջոցով մեզ ուսուցանում են զոջում ու ապաշխարություն և այդ զոջման ու ապաշխարության միջոցով մեզ առաջնորդում դեպի մեծահեղություն և դեպի ներողամտություն:

Այս օրը մեր Եկեղեցու Տոնացույցում անվանվում է Անառակի կիրակի, որովհետև այսօր ընթերցվում է Ս. Ավետարանից այն առակը, որ պատմել է Քրիստոս և որ ծանոթ է մեզ Անառակ որդու առակը անունով (հմմտ. Ղուկ. ԺԵ 11-32): Ես վստահ եմ, որ բոլորդ էլ ընթերցել եք այդ առակը, քեղյակ եք այդ առակի պատմությանը, և ամեն փարի, ամեն այս օրը մենք նորից անդրադառնում ենք այդ պատմությանը Հայ Եկեղեցու բնմերից, և խոսվում են քարոզներ՝ նվիրված այս առակին: Սակայն ամեն անգամ, երբ մենք կարդում ենք այն, ամեն անգամ, երբ լսում ենք այդ պատմությունը, մեզ համար մի նոր նրբերանգ է ի հայտ գալիս և նոր մտածումներ են ծնվում: Ես ցանկանում եմ շար կարճ, համառոտակի կերպով հիշեցնել ձեզ այդ պատմությունը և այնուհետև մի քանի մտածումներ կիսել ձեզ հետ, որոնք այսօր ես ունեցա, երբ առավոտյան մի անգամ ես ընթերցեցի այն:

Մի աշխարհում մի մեծահարուստ մարդ էր ապրում: Նա երկու որդի ուներ: Ավետարանում մինչ այդ ոչինչ չի ասվում այս մարդու և երկու որդիների մասին: Մենք սակայն ենթադրում ենք, որ նրանք ապրում էին իբրև մեկ ընտանիք և նրանք ապրում էին հաշտ և խաղաղ: Ես ցանկանում եմ շեշտել մեկ ընտանիքի կարևորությունը, որովհետև հնում ընտանիքը շար ավելի լայն հասկացողություն ուներ, քան թե այսօր: Այսօր ընտանիքը մարդ է, իր կինը, իր երեխաները, իսկ այն ժամանակ այդ ընտանիքի մեջ մտնում էին նաև իր ծնողները, իր եղբայրները, և եղբայրներն այն ժամանակ շար-շար էին, այսինքն՝ ընտանիքի անդամների թիվը կարող էր հիսուն և ավելի հոգիներ լինել: Եվ հանկարծ երկու որդիներից մեկը որոշում է բաժանվել իր ընտանիքից:

Ավետարանիցն ասում է, թե նա ցանկացավ առանձին ապրել և հորից խնդրեց իրեն հասանելի այն ժառանգությունը, որ ինքը պիտի ստանար հոր մահվանից հետո: Թեև դա սովորական և ընդունելի երևույթ էր հին աշխարհում, սակայն հայրը ընդառաջում է իր որդու խնդրանքին, մի խնդրանք, որ անօրինական խնդրանք էր, և փալիս է նրան իր ունեցվածքի կեսը: Մենք այսօրեղ ականապես ենք լինում ոչ միայն հարստության բաժանվելուն, դա

երկրորդական նշանակություն ունի այս պարամության համար, այլ ականադես ենք լինում ընդամենի փնտրվելուն:

Կրթություն որդին վերցնում է իրեն բաժին ընկածը և մեկնում օտար աշխարհ: Այնպեղ նա վարում է ամբողջ հարստությունը: Եվ երբ անդադարում է, թե ինչ կարարվեց իր հետ, հիշում է այն ընդամենիքը, որպեղ ինքն ապրում էր, այն ընդամենիքը, որպեղ ինքն թեև որդի էր, սակայն այդ ընդամենիքում նույն լիառար բարիքներն էին վայելում նույնիսկ ծառաները: Նա գղջում է: Նա գղջում է ոչ թե այն բանի համար, որ կորցրեց այն ամենը, ինչ որ ուներ, այլ կարողություն է ընդամենական այն մթնոլորտին, որն ինքը կորցրեց: Եվ նախընտրում է վերադառնալ և ծառա դառնալ, քան թե մնալ որդի, սակայն հեռու իր հորից և իր ընդամենիքից: Եվ վերադառնում է որդին:

Հայրը, որի սիրտը, անշուշտ, շատ էր ցավել, որը շատ էր կարողել և գրեթե ամեն օր հիշում էր իր կորուսյալ որդուն, որին այնս մահացած էր համարում, երբ տեսնում է որդուն, նա այլևս որևէ բանի մասին չի մտածում: Նրա սիրտը լցվում է մեծահոգությամբ և ներողամտությամբ և հրամայում է վերականգնել իր կորուսյալ որդուն իր որդիական հանգամանքի մեջ: Նրան ծիրանի է հագցնում և ձեռքին մատարնի դնում: Մորթում են «եզն պարարակ» և խնջույք անում: Այդ պահին վերադառնում է ընդամենիքի ավագ որդին, որը լսելով, թե ինչ է տեղի ունեցել, վրդովվում է և ներս չի մտնում, այսինքն՝ իր ավագ որդին չի ցանկանում կամ չի կարողանում խնդակցել իր հոր ուրախությանը, նա չի ուրախանում, որ իր եղբայրը հայտնվեց, նրա համար ուրիշ արժանիքներ գոյություն ունեին կամ արժեքներ:

Հայրը գալիս և համոզում է իր տղային. «Տղաս, ներս արի»: Իսկ նա ասում է. «Ո՛հ, հայր: Զո այդ զավակը վարենց քո հարստության կեսը, իսկ դու ինձ մեկ ուլ չտվեցիր, որպեսզի ես իմ ընկերների հետ ուրախանամ, այն դեպքում, երբ ամբողջ կյանքում ես ծառայել եմ քեզ»: Առաջին հայացքից արտաքուստ թվում է, թե ավագ որդին ճիշտ է, այսինքն՝ նա ոչ թե վիրավորված էր, որ իր հարստությունը կիսվեց, այլ վիրավորված էր այն փառքերությունից կամ այն խստությունից, որ հայրն ամբողջ կյանքի ընթացքում ցուցաբերել էր իր նկատմամբ:

Քրիստոսի առակը սակայն այլ իմաստ ունի: Քրիստոս մատնանշում է մեծահոգության պակասը ավագ որդու մոտ, Քրիստոս մատնանշում է ներողամտության պակասը և շեշտում դրա կարևորությունը, որովհետև այս պարամության մեջ ոչ թե նյութականը՝ ոչխարները, հանդերը և կովերն արժեք ունեն, այլ ընդամենիքի վերամիավորումն արժեք ունի, այլ գղջումը, ապաշխարությունը մի կողմից և մեծահոգությունն ու ներողամտությունը՝ մյուս կողմից: Կրթություն որդին գղջաց և ապաշխարեց: Հայրը մեծահոգի գրնվեց և ներեց: Սակայն ավագ որդին չկարողացավ այդ անել:

Միեդի հավատացյալներ, Մեծ պապի քառասուն օրերն այն բանի համար են, որպեսզի մենք կարողանանք անդադարում ալս ամենին, որպեսզի մենք կարողանանք մի կողմից գղջալ - մեզանից յուրաքանչյուրն էլ կյանքում սխալվում և հանցանքներ է գործում, սակայն շատ ժամանակ մենք չենք կարողանում քաջություն ունենալ և խոստովանել, որ՝ այո, ես սխալվեցի: Անձնական հապարությունը երբեմն սփիւսում է մեզ, որ մենք չխոստովանենք մեր մեղքերը, մենք անձնական հապարության գերին ենք դառնում և չենք կարողանում բացառապես մեր սիրտը: Այդ ժամանակ մյուս կողմում կանգնած մեծահոգի Հայրը,

որ պարտաստ է մեզ ընդունելու, չի կարողանում ընդունել, որովհետև մենք առաջին քայլը չենք արել:

Ինչ վերաբերում է ավագ որդուն, շատ ժամանակ մենք էլ ենք նման երևույթների առջև կանգնում, երբ երկրորդականն ավելի ենք գերադասում, քան առաջնայինը, և երկրորդականին ավելի արժեք տալով՝ չենք կարողանում ցուցադրել և ցուցաբերել մեծահոգություն և չենք կարողանում ցուցաբերել ներողամտություն: Սակայն Քրիստոս կոչ է անում մեզ, կոչ է արել երկու հազար տարիներ առաջ, կոչ է արել երկու հազար տարիներ շարունակ և կոչ է անում ամեն տարի, Անառակի կիրակի օրը, որպեսզի մենք կարողանանք քաջ լինել, գիտակցել և խոստովանել մեր մեղքերը, կարողանանք պարտաստ լինել՝ կրելու այն ապաշխարությունը, որին մենք արժանի ենք այդ մեղքերի քավության համար, և միաժամանակ, որպեսզի մենք կարողանանք ցուցաբերել մեծահոգություն և ներողամտություն մեր շրջապատի նկատմամբ:

Եկեք միասին աղոթենք, սիրելի հավաքացյալներ, որ Աստված մեզ բոլորիս ուժ և կարողություն տա, որպեսզի մենք հետևենք Քրիստոսի պարզիրաններին այժմ և միշտ և հավիտյան հավիտենից ամեն: